

რაც მე ვიცი ვსთქვი, მაგრამ შეიძლება ეს ასე არ იყოს და ბ. მ. ალ. ა. დავილოვმა ინტერესს საკმის განმარტება.

გ. შაბაძე-შვილი.

P. S. რამდენჯერმე დავაპირე ადგილის მიტოვებას და ვიყავი მისი სიყვარული, მაგრამ თარიღი დავანებე, რადგანაც ზოგადად ჰგონია, რომ ჩვენ ვისიმე პიროვნების წინააღმდეგ გვაქვს რამე, ესაა კი იძულებული ვარ ვუპასუხო იმ ჩიტიკის ასატყვე ნად, რომელსაც ხსენებული წერილი მტკნებს, ვითომ მე ყველაფერი ვიცოდი და განგებ ხმას არ ვიღებდი.

გ. შ.

მხატობიდან წინააღმდეგობა

ჩამოვედი მცხეთაში, ამ უძველეს დროის სატაბტო ქალაქში; გულში აჩქარებით დამიწყო ცემა. მომავლად ბრწყინვალე წარსული მცხეთისა, რომელიც აქ სიტყვით სდებოდა და გოდებდა, სადაც მკირე რიცხოვანი ერთ მდღერათ იცავდა თავის სარწმუნოებას და ვერცხვას, მომავლად აქ ყველა ეს და ფიქრები გამიტაცეს. შუა გულ სოფელში, სადაც გიჟი მათი არაგვი ერთვის მტკვარსა, ჩემს თვალში აღიმართა დიდებული სვეტი-ცხოველის ტაძარი, სადაც განისვენებენ სახელ-განთქმულნი მეფენი და კათალიკონის საქართველოსი. მცხეთის მახლობლად არის ორი მესანიშნავი მონასტერი შიო მღვიმისა და ზედაზენისა.

ეტლით გავვლით არაგვი და შეუვლით აღმართს, ეს გზა მიღობდა საგურამოსს. პირველი მგზავრობა იყო ჩემი ამ მხარეს. მშვენიერი სურათი გადმოვიდა ჩემ თვალ წინ: აღმოსავლეთით დავაგურებდა მწვენი შებენილი ტყიანი მთა, სადაც აქა-იქ ცხვირის ფარას შეამჩნევდით.

დასავლეთით დანახავდით მდინარე არაგვის, რომლის შესახებაც ჩვენი პოეტი ნ. ბარათაშვილი ამბობს:

აქართველსა გულმა როგორ გაუძლოს, ოდეს შევინება თქვენი იხილთ, რომ ოქვენ ბუჩქებში არა ჩაბოხტეს, რაც უნდა გზასა ვუზრებოდეს.

ორი ვერსი არ გვქონდა გავლილი მცხეთიდან, რომ ჩემმა თანა-მგზავურებმა მითხრეს, ესაა სოფ. წიწმინტაში ვართო. ამ სიტყვებზე რაღაც უკანარმა ურუნდებოდა დამიარა; ვიცი რომ სულ მალე ვნახავდით იმ ადგილს, სადაც ვერაგულად მოჰქვით ჩვენი სასიძულლო მგოსანი ილია ქავიჭავჭავი. იმ კიდევ მივიდით იმ ადგილას... ამ ამბოხებული იყო ჯვარი შებენილი ცოცხალ ვეფხვიანობისა. გან გაკეთებულ გვირგვინით, რომლის დანახვამ ჩემ გულში ორი ერთი მგორის საწინააღმდეგო გრძობა დაჰმა-

და: მისხანება და ლობივრება. ერთ-ერთი შერჩევა. დავაფიქრებდი ის ადგილი, სადაც ილიის სისხლი დანთხანდა (იქ ქვა არის მიწაში ჩაგდებული), სადაც უკანასკნელად გამოემდინა ის თავის საყვარელ სამშობლოს. მუხლები მეკეტებოდა და სათაყვანებლად მიწვევდა გული, მინდოდა შეამზორა ამ ადგილზე. ერთი მისწავლემელი, ბ. წითლიძე, შევეკითხა მოწვევებს, რომელიც ჩვენ მიგაყვავდა წინამძღვრებათ სკოლაში, რა იციან ილიას ლეჩქებიდანაო. თვითთულათ ყველამ ლეჩქი სთქვა...

დაწვრილიანებული ჩავსხდით ერთ-ერთ და გავსწიეთ... პატარა მანძილის შედგენ, დავინახეთ ილიის სახლის ეზოში დიდი კაჯლის ხე, სადაც განსვენებულს უყვარდა ჯდობა.

ვინ იცის რამდენჯერ ჩაფიქრებულა ამ ხის ქვეშ სამშობლოს ღირსეული შვილი თავის ღედის მდგომარეობაზე, ვინ იცის რამდენჯერ შექმნილია მისი ზეციური მშობნ-ცხენული შუბლის განი.

მღ. ჯალიაშვილი, რომელიც ჩვენთან მოგზაურობდა დაწვრილებით გადმოვიდა ბევრი რამ საგულისხმო ილიას ყოველ დღიური ცხოვრებიდან. მივიდით სოფ. წიწმინტაში. აქარს, სადაც ღრმად პატივცემულმა ილია წინამძღვრისეულია ჰმ წლ. წინეთ დაუღალავი ნერვიოთა და თანხრობით ყოველ გვირ დამბრკოლებას სძლია და აქ სამეურნეო სკოლა გახსნა. ამ სკოლის გახსნის ეამს ილია ქავიჭავჭავი სთქვა: აგამოვიდა ჩვენში ერთი გულ-მტკიცეული კაცი, რომელიც ამ სოფელში აკვანი დადგა ცოდვის გასაზრდელად და ძიქ-სათვის ძიქები მოიწვია. ის ილია წინამძღვრისეულია აკვანი—ამ სკოლაში შენობა, რომელიც ასე ლამაზათ უზღებდა ამ პატარა სოფელს. ძიქები—მისგან მოწვეული მასწავლებლები არიანო. თუ სკოლის დაარსების დროს ერთი პატარა შენობა იყო, დღეს ათამდე შენობაა ღამაზის ეკლესიათ.

ამ ერთ თვეში ხუროთმოძღვარ შალვაშვილის ხელმძღვანელობით დასრულდება მშვენიერი დღიური შენობა, რომელიცა უნდა მოთავსდეს საკლასო ოთახებში. ეს შენობა, სადაც აქა-იქ მოაფიქრებს სკოლის ჰიგინიურ მოთხოვნილებას.

ბ. ილია წინამძღვრისეულია წელს ერთის ნაცვლად მოიწვია ორი მეურნე. მამე საზოგადოების მცხოვრებნი, ამ სკოლაშივე აღზრდულნი და ილიას საძურწეო სკოლაში კურს დამთავრებულნი... თუ წინეთ მოწვევების რიცხვი ამ სკოლაში ძლიერ ცოცხალი იყო, ესაა, მაგ. წელს, ძლიერ გაიზარდა. ამბიარად, ხალხს გამოეზიზღებოდა დავიტოვა, ხალხი სკოლისკენ მიიტრიალებს.

ნ. შაბაძე-შვილი.

კოლხეთს

(გვრდენა გ. რ-ს)

ჩემო ტურფა კოლხიდავ, დღედაფერი დღისავე, ნახანარარო მადნარო უხრწელ ყვავილებსავე;

შოველ, მოგესალამე, საიდუმლო გრძობითა, უბნო სიყვარულით, უნავარო ტრფობითა.

ნათელ შუა ღამისას, მთის გადმობრილი ჩრდილი მოგვეწოდა, გვეწოდოდა კლემი მოსილი ძილი.

ოხ, ნეტავი სიკვლით შენს გულზე მიმეძინოს, და საოცნებო დლით, ცის ცრემლი დამეძინოს.

ქუთაისი. 5 ოქტ. 1911 წ. გ. შაბაძე-შვილი.

სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო გეოგრაფია

ადგილობრივ მოვაჭრეებს გამოუყენიათ სხვა და სხვა საქონელი, ტყავიუღობა, ტკბილეულობა, ჩითილეულობა და სხვა. მხაზებულ ძალიან ნაკლებ იზიდავს. არა უშავს რა რომბრტ მეორის სამეითლო განყოფილებას (ხარკოვიდან), განყოფილება დღედა და მდიდარნი. გამოყენილია ყოველნაირი სამეითლო იარაღი: საქონლის ავადმყოფობის გამოსაკვლევი, საქონლის მოსაკვებელი, სადაღავი, ხორცისა და რძის გამოსაკვლევი, ცხვირის საპარსავი მანქანები, საღობ-საქარო იარაღები და სხვა. გამოყენილია აგრეთვე საქონლის სხვა და სხვა ნაწილის მოადგენი. იარაღი ნაკლებია სუფავად.

მეორე საერთაშორეო მოთავსებულთა სამეურნეო ეურნალი სამხრეთ-აღმოსავლეთის მეორე-ს რედაქცია. იყიდება სხვა და სხვა სამეურნეო დარგის ეურნალ-წიგნები. სამრეწველო განყოფილება მდიდარია და სინტერესოა იქნებოდა, დარბით ვიწროა, შესანიშნავად შემოგარეულია. და ეს იმიტომ, რომ ობიექტი მისი შემოქმედებისა—გლეხის პირ-ვარამი და ღებნას-სიამოვნება—თუცა ღრმად თანასაგრძნო და საგულსხმოა, მაგრამ ეს ობიექტი ერის ბედ-ღაზს ვერ უღრის, მისი გაჭირება—საღებუ-რე ერის გაჭირებებს სრული გამოხატველი არ არის, რადგანაც გლეხი მხოლოდ ნაწილია ერისა, ამავე დროს პოეტი უმეტესად ერის ამ ნაწილის, თუ შეიძლება ასეთიქვას, ფიზიოლოგიურ, ეკონომიურ და კოსმოლოგიურ გრძობა-ზნაოვნებას გამოგვიხატავს.

რ. ერისთავის გლეხი და მისი გრძობა-ზნაოვნება, მისწრაფება-იდეოლოგია, ნატურა-იმიდის გადამტეხებით მიწვირავს, მიწის სული ფლის, თითქმის იქაც კი, სადაც პირველ შეხედვით ბოროტების მეტი არა სჩანს რა, პოეტი ეძებს სიკეთეს, აზრიანობას, სიმშვენიერებს.

სწორედ ამითი იხსნება ის საგულისხმო მოვლენა პოეტის შემოქმედებაში, რომ რაც ვინც ბოროტება-მაძლიერობასა და ტანჯვა-ვაებას გვიხატავდეს, მინც მკითხველის ნერვები ვადაქარბებით, ავად-მყოფურად არ სუსტდება, მისი სული უზომოდ არ იტანჯება, როგორც ხშირად ამბიარ მოვლენას ზომიერებას მოკლებულ პოეტ-მწერის ნაწარმოებებში გამოიწვევს ხოლმე. ეს ნიქის ერთგვარი სიმატიური თავისებურებაა და არა მისი სისუსტე.

თუცა ჩვენ ზნობ დვთქვით, რომ რ. ერისთავი მებრძოლი პოეტი არ არის, მაგრამ მის პოეზიაში მისი დიდი აღავი უჭირავს შოქაქაქარავ მოტავებს; ის დიდის ყურადღებით, დაქინებით მსჯელობს და ფიქრობს ამ საკითხებზე, ღრმად გრძობს მათ სიმწვევებს. ოღონდ მისი ნაგრძობა ნაფიქრების სფერო შე-

მაგრამ საუკეთესო ნიმუშები კი რკინის გზას საკოლის სადგურში დიწვეოა (ამ სადგურში ცოცხლი მართლა გაჩნდა).

ჩამოსდინართ ამ განყოფილებიდან ვერაფერი ნასიამოვნები და უნებურად შედისართ ურუ-მუნჯათ სამეფოში. ასე ვეძახი ფარდულს, სადაც გამოყენილია ყრუ-მუნჯათა ნაწარმოებანი. გამოყენილია ვარშავიდან ყრუ-მუნჯათა საკუთარი ნაწარმოები. იღებენ მონაწილეობას ადგილობრივი ყრუ-მუნჯანიც. აქ კი ჩერდებით გაოცებული გამოყენილი საგნების სილამაზით; სუფთა ნაკეთობით. გამოყენილია საწერლო მავლისათვის საქონი ნივთები, ხეზე ამომწვარი პატარა ყუთები, აკვარელით ნახატი სურათები, სახილე ვაზები და სხვა. გამოყენილია თითონ ყრუ-მუნჯანი არიან, თუ ფასსა ჰკითხავთ ხელში ჩამოყრდელი სია უჭირავთ და სწრაფად გიჩვენებენ. მხაზველზე ვი განყოფილება ფრადი კარგს შთაბეჭდილებას სტოვებს ამავე ფარდულში გამოყენილი ქაშანურის ქურქულეობა, მაგრამ მდარე ნამუშავარია.

ამ ფარდულის პირდაპირ ამართულია ღამაზი მხაზონი სახატოვიდან მეიერის მთავეფხოსას. პავილიონში სდვას ძაფის საერთა-ამოსახველი ჯაზა და ჩითის საქსოვი ხის მანქანა. ორივეზე მუშაობა ვაჩაღებული და ხალხიც ბლომად შემოხვევია.

მეღვიწეობა. ეს განყოფილება მეორე საერთაშორეო მოთავსებულთა სადაც სამრეწველო განყოფილება. დარბაზში შევდისათანავე მარჯვენა თქვენს, თვალს წარმოუდგებოდა მძვინვე ხავერდით მორთული ბაღდაზინი. ეს ბაღდაზინი ეკუთვნის გრაფ ვორონკოვ-დუკოვს. გამოყენილია საკუთარ ვენახების ღვინო და დაჯილოვებულია ოქროს დიდი მენდლით.

ღვინო გამოყენილი აქვს აგრეთვე ტარკინს.

მეორე ფარდულში ღვინოები გამოუყენიათ ლაკერს ტავანოვიდან და ჩერკისის სსოფ.სამ. სკოლას. არსადა სჩანს მხოლოდ კახური ღვინო. ეტყობა, ქართველ ღვინოთ მოვაჭრეთ ბ. ბ. სააკაშვილს და ანდრონიკაშვილს სარდაფში უსახარანოა კახური არა ჰქონიათ,

თორემ დარწმუნებული ვარ ღვინოს საჯაროდ გამოიტანდენ გამოყენ. ზე. დ. ბაღის ქუჩიდან გამოყენამდე ხომ ორი ნაბიჯია, თუმცა ანდრონიკაშვილს დიდი რიხით გამოუკლდია რეკლამა—500 მანეთს მიეცემ იმას, ვინც დამიბტკიცებს, რომ ჩემი ღვინო ყალბიაო...

მეფრინველეობა. არც ეს განყოფილებაა პატარა. ბლომად არის გამოყენილი ქათმები—კოხინზინი, ბრამა, პლიმუტრაკი, როდა-ალოანი, ფავიროლი, იტალიანკა, ლანგმანი, მინორკა; იხვეები რუხული, პეკინური; ბატები, ინდოურები, მტრელები; ექსპონატების როგორც სიმრავლით, ისე ღირსებით ყურადღებას იქცევს ანდრევის მეფრინველეობის სკოლა. სჩანს, მეკვრდელეობაც ამ სკოლას ურიგოდ არა აქვს დაყენებული. გამოყენილია შვიდი თეთრი კურდღელი ანგორულის ჯიშისა, ვერცხლის ფერი შენგაშლი, ბელაპური ფლანდრები... კურდღლები დაყოფილია სამ რიგად—საგერზე, საჭურჭე და საქველი. გერის ხმარობენ სხვა და სხვა შალის საქსოვად, ხელთათმენებისათვის და სხვა. ქანი ანდრევისა ტფილისელებსაც კარგად ეცნობებოდა, რადგანაც არა ერთხელ მიუღია აქ მონაწილეობა ფრინველების გამოყენაში. როგორც მეფრინველეობისათვის, ისე მეკურდღლეობისათვის ხსენებული ქანი ანდრევისა ამ გამოყენაზე დაჯილოვებულ იქნა ოქროს დიდი მენდლით და ძვირფასი საჩუქრით.

ამასთან უნდა შევნიშნო, რომ 2-მ ჯერ მინახავს ქ. გორში ფრინველების გამოყენა, კარგადაც დამითვლიერებია და უნდა გამოვტყუდე—ამავე ჯიშის ქათმები უფრო სუფთა, ღამაზი მინახავს, თუმცა აქ თითქმის ყველანი დაჯილოვებულ იქნენ. მაგრამ ეს სპეციალისტის საქმეა.

მეზოხტენობა. ეზოს კარებთან მარჯვენა ერთ მომცრო ფარდულში იქნეს სწინიარო. ხეირიანად ვერ მოგისწვიათ თვლი მოავლოთ ირგვლივ, რომ კარებშივე თვლებში გეხეჩებოდა უზარმაზარი, წოწოლა, მოწითალო ფერის გოგრა „დედო-ვალი“. აშტრდებით ამ გოგრას, მერე მაშინაღურად სხვაზე გადახიხართ. ბიქოს! ამისთანა გოგრა საშაოდ კიდევ ამავე წამოზოდილია

ჩვენს ეროვნულ თვისებას, იმისი ძალით მითვისება და მიჩენება ყველ შემთხვევაში სიყალბე იქნება! ელუოვსკი თვისის შერიგების ფილოსოფიით თვისი ერის ნაძლილი შვილია, მისი ზნობრივ-პოლიტიკურ მრწამსის დეოლოგია. რ. ერისთავი თვისის ნასესხი—ან გამოგონილი ფილოსოფიით-კი ასეთ როლს ვერ იკისრებს. ის თვისი ლექსების მომეტებულ ნაწილში ქართველ გლეხის განხვადებულ ოპტიმისტურ სულის განწყობილებას გვიხრავს. საზოგადოდ, პოეტს გლეხის ყოფაცხოვრება, შრომა-მოვალეობა, გრძობა-ზნაოვნება, პირ-ვარამის იდეოლოგიად აქვს აწერილ დასურათებული.

პური მოსულა, აღელავს; ბზინავს ოქროს ფერად; ეტყობა, რომ უფლის თვალი ყანაში ტრიობებს; მუშას უხარინ, არაფერი არა ჰჩრდილავს აის სიხარულს; უხვი და ქაყოფილია მისი გული და ამისთვის იტყვის:

ამაღლას მტყვის; ჯაზს, ჯამაოს, მჭურთხვა მკვდარს ხალვაი; ჯალაბობაც გამოძლავს,—არ მოავდეს ჩემი თავი. („პურის მოხალა“, გვ. 16); ქვირკობები თანავც ბედის მადრიგლია, რადგანაც ჩამონათხოვიკ სათესლედ დათესილ მის ყანაში უშუბლ ზღვა გსკდა, შოგ დატრიალდა ღვთის თვალი („თინის მამიდა“, გვ. 17).

სამაგის ოპტიმიზმი ხომ თითქმის უსაზღვროა! იმისდა მიუხედავად, რომ მას ჩალოლია, აქედლებ გამოწყულია სახლი უღვია, ერთი „ფურ-ზაქის“ და „ბურაკის“ მეტი არაფერი ჰყავს, მუღამ დღე მქა-

გვერდზე. თითო მათგანი ეტყვიან ექვს ფუთს. ეს მგობს ტრეზინს, ცხენს, ყოფილება—აქაურ მეობს ტრეზინისა. განყოფილები გვამე სიხარულით გვაქვს პასუხს კითხვებზე. განყოფილება პატარა, მაგრამ სინტერესოა. ზემოსენებულს გოგარას, რასაკვირველია, არა სქამენ, არამედ საქონელს აქვებენ. არის ბლომად წერილი გოგრა. მათ შორის თვალსა გვატებთ პატარა; ღამაზი „მრავალთესლია“. ძილზე წითელია. ეს არის საქველი. აქვეა ჩვენებური ყუთილი, ხორკლიანი პატარა გოგრა. ამას იწვირა „ბრაზილიური“.

გოგრის შემდეგ თქვენს ყურადღებას იპყრობს პარხალი. გამოყენილია ბლომად სხვა და სხვა ჯიშის მავალი. „მამიჭურა“, (ღიღანს არ იხახება და ამიტომ პირველ შემოდგომასვე ხმარობენ), „დურანა“, „ობერნ-დორფული“ — ყუთილი, მსვეე წითელი „საკანი“, „ოქროს ბურთი“, „ქამერული“, „ოროგინალი“, „ნორმა“ და სხვ. წონით თითო არის 20-25 გირვანქამდე. ყველა ამ პარხალს უმთავრესად ხმარობენ საწველი საქონლის სიკვებად. აქვეენ ისედაც, მაგრამ უკეთესია დიმილურის, რადგანაც ამით სიმწვეე ეტკობება, რბვა-სიტკობა და რძე სქელი გამოადის. მოსავლი ცოცხ კარგი. დესტენიანზე მარდის 2000 ფუთი ძირით, და 2000 ფუთი ფოჩი. როგორც ძირით, ფოჩითაც საქონელსა ჰყვებენ. მიწა უყვარს ფხვიერი, ნოტო, უმთავრესი ღირსება ამ ჯიშებშია ის არის, რომ დიღანს იხახება, მეორე შემოდგომამდე ურიგო არ იქნებოდა ამ ჯიშების (ზოგიერთისა მინც) კულტურისა გადმოტანილიყო ჩვენს ქვეყანაში. ვგონებ, კარგად იხვირება. ქარხალს გვერდში ამოსდგომია ბაღრიჯანი „ბოლგარული“, შვიი, ძალიან მხხვილი. აქვე შეილის შეილივით მისთვის მხარა დაემშვენებია ზაწაწინა, კვერცხის მზავს ყუთის ბაღრიჯანს, მაგრამ ეს სახატოვილი არ არის, უფრო სუფრის დასამშვენებელი-აქვე წამოზოდილი ვებებს სტაფილო სხვა და სხვა ჯიშისა: „კოლჩეტი“, „რანვერი“ და სხვა. ყურადღების ღირსია აგრედვე ხახვი, რომელიც ბლომად არის გამოყენილი. სხვა და სხვა ჯიშისა, მწარე, ტკბილი, საზომო. თითო იწონის 1-1 ნახ.

ლობიოს შექცევა, ღვინოზე კი მხოლოდ იწყებს მღერასა; მინც არ არის დიდი მისი მომდღრავი, არ არის გულ-ჩათხრობილი“ („საბარუს სახლ-კარობა და შეძლება“ გვ. 223). თეფხვ ბედის მორჩილია; „ცის რისხვას, პატონის წყრომის, ქულ-ქობდით ემორჩილება“, რადგანაც „ქერპია“ („თელა“ გვ. 267).

რ. ერისთავის მუშა-გლეხი მაშინაც ვერ გავოსთქვამს მძლიერად თავის გულსწყრომის-სატაჯელს, როდესაც

ამდამა მისხნემ მოჰსაო სარხო და კირანხულია, „დასტაცა ცოლი და შვილი, არ შე-აჩინა წულია“ („შესაწირავი“, გვ. 279).

მხოლოდ ხანდახან, და ისიც შეირგება-შეხვევის კოლონით და არა მწვევე გულსწყრომით, რაფიელის გლეხი ჩემად ბედს ემღერის (რასაკვირველია, მიზნუ შეუწონ-შეუგნებლად) მისთვის, რომ მუღამ „ოქულ-შია გაუწულია“, „ხელები აქვს დაიკორძებული“, „გინდ შანთს ააღებინებ, არც კი აიწვი კანია“, „აწებები აქვს დაწყულულებული“, „აქსერი აქვეებული“ („რას შე-მომტკერი ძმობილია“ გვ. 225), და ამავე დროს თითონ არაფერი აბაღია: „სხვას კი მიქვს ფული“ („ქითხვა-პასუხი“, გვ. 261). ზოგი მთავარი კი ჰხედავს მიზნს თვისი ეკონომიურ დახეხება—დაჩავრისას. მავალი, ღებურე შემდგის სიტყვებით მიმართავს თვის მტრს — ჩარჩა-ბაცკას, რომელიც „შემოპპარავი ნათლიად“ და რომელსაც მისი სახლკარი გაუხდია „სილაშქრო, სანდირიოდ“.

მთაწაობრივი მთხიზები

გვინს პლემზიანი

სანამ ნ. ბარათაშვილის სულიერ მემკვიდრეთა პოეზიის მოტყვევებს ვაჩრებდეთ, საჭიროდ მიგვაჩნია მკითხველის ყურადღება, სხვათა შორის, თავი რაფ. ერისთავის შემოქმედებას მივაქციოთ. რაფ. ერისთავს, ჩვენის აზრით, განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ქართველ პოეტთა გუნდში. თითქმის ყველა მის ნაწერებთან ცხადად სჩანს, რომ ის მებრძოლი პოეტად არ არის დაბადებული: მკაცრად გაიკცხვა, მწვეფე სატარა, მძლიერი გაცაცება, მტანჯველი იტვიანობა, სასტიკი, სატანიური ბრძოლა ბოროტებასთან, უძირა უკაცყოფილება და მტერთა გამბოროტებულის სიძულელი მას არ ეტრხება და არც ძალუძს.

მაგრამ ეს იმას კი არ ნიშნავს, ვითომც პოეტი არ გრძობდეს ცხოვრების სიღებუჩირეს, აღამიანთა სიბოროტე-გარყვნილებას, ძლიერთა თავგასულობას, სუსტთა ტრიონგოდებას. არა, მისი გულიც, როგორც სხვა ქართველ მგოსანთა გული, გამსკვალულია ღატაკ-ღარბობა, შრომის შეილითა და ბედისგან დაჩაგრულთა თანაგრძობა-სიბრალულოთ.

მხოლოდ პოეტიამ ღრმა გრძობა მას ჩუმსა და წყნარს ქუნვა ოხვრავი გამოხატავს. ეს ნაყოფია მისი

*) პირველი ჩვენს წიგნილი ამავე ხათვლით დაიბეჭდა „განათლებლის“ ივნისის ნომერში. იქ გავაჩვენეთ ნ. ბარათაშვილისა და გრ. და ვახ. ორბელიანის პოეზია.

გ ა ზ ე თ ე ბ ი დ ა ნ .

სუნ-იატ-სენის გაცხადება. გ. ზ. სუნ-იატ-სენის გაცხადება. ლონ-დონის კორესპონდენტი დიონეო სუნ-იატ-სენის სახელს უყვებლად...

ჩემი ამხანაგი ექიმი სუნ-იატ-სენი. —გამაცნო ვოლხოვსკი. ჩემ წინ ძალიან საყვარელი სუნ-იატ-სენის გვიჩვენა იღვა და ჩემ თვალში უცნობის ინტერესმა ერთი ათად იმატა.

ჩინელი ექიმი სუნ-იატ-სენი 1896 წლის დამდეგს ჩამოვიდა. იგი მედიცინას ჯერ განკარგავდა სწავლობდა და იქ მანჯურეთა დინასტიის წინააღმდეგ ამოხატა მოაზრობა...

ამის შემდეგ კარები დაუკეტეს. ტყვე იყო, ჩინეთის მთავრობამ დასჯის, მაგრამ არა ინგლისის მიწა-წყალზე...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

დილის წინაშე მონურ შიშველს დამარჯვებდა. აქტიური ვეჯიკობა კი ძლიერ იშვიოთა, ისე, როგორც ნიკი, იგი ბუნებით მეთაურებად დაბადებული თვისება...

მერე გავიგე, რომ სუნ-იატ-სენს ახალგაზდა ჩინეთი ბრძოლაში, თურმე, იშვიოთა აღმართა, რომ მილიონის ჩეი ჯიბეში ედგას...

— თქვენი საბოლოო მიზანი რაღაა? ვკითხე მე. — რესპუბლიკა, — მითხრა დამწვილებულად...

მას შემდეგ თხუთმეტი წელიწადი გავიდა. ჩინეთი ძალიან წინ წავიდა. მაორიონის სიტყვით, რუსეთი იაპონიის ომში ჩინეთი დაარწმუნა...

მის შემდეგ თხუთმეტი წელიწადი გავიდა. ჩინეთი ძალიან წინ წავიდა. მაორიონის სიტყვით, რუსეთი იაპონიის ომში ჩინეთი დაარწმუნა...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

სხვაგანა არიან. ახლანდელი მოძრაობა მისწრაფებდა ნიკიერ და კულტურის განხორციელებას...

რევოლუციონერების აზრია. „რუსუკ სლოვ“ კორესპონდენტს განთქმულ რევოლუციონერ ვან-შენთან, სუნ-იატ-სენის მარჯვენა ხელთან, ულაპარაკია...

გლუბებმა იცოდნენ, ესა, იცოდნენ, ჩვენს თავს 200,000 მანეთად იყო დაფასებული, მაგრამ ღირსნი მშვერ-მწყურვალნი მინახადნენ და მერე პატარა ნავით მთავრობის ნაღმონებთან გავიბარეს...

ახლა საქმე ისაა, ევროპა როგორ მოიქცევა. ევროპის ინტერესებს მტკიცედ ვიცავთ და დავიცავთ კიდევ, მაგრამ ყველაფერი შესაძლებელია, თუ ევროპა პეკინს დაეხმარა...

მეგრამ მშვერლოების ფარმის-თვის ზრუნვა ჯერ ნაადრევია. სუნ-იატ-სენს და ჩემს სხვა ამხანაგებს რესპუბლიკის დამარცხებაში, მაგრამ ენლა საქმის ხალხი ამას როდეს უნდა მისდევდნენ...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

ერ. ზოგიერთი ტყვე ამბობს, ოსმალეთს 100 მოუკლეს და მიმედ დაუტერეს. მთელი დღის განმავლობაში სხვა და სხვა ადგილას სროლა არ შეწყვეტილა...

ბერლინი. აქ დღეს მნიშვნელობას მიაწერენ საიდ-ფაისის განცხადებას და გასაგებად მიიჩნევენ, რომ ოსმალეთის მთავრობამ რომლისავე ჯგუფის მიხმობასა სცდილობს...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. თეგრაზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

სურდეს სამთა კავშირს მიემხროს, ჯერ საბოლოოდ არ დადსტურებულია: სიად ფაისის სიფრთხილით...

რომი. სცდილობს იუწყება, ოსმალეთს-საგან გავრცელებული ხმა, ვითომც ბენგაზთან იტალიელნი დიდად დაზარალებულნი, ფანტასტიური ამბავია...

დასს მართლა ბევრი უსრამია და ჩინებულად მომზადებულა. პიესის ღირსება—ნაკლულადანებაზე ჩვენ აქ არაფერს ვიტყვი...

ბერლინი. დაინდინდნენ კარაგუჯ ბანკში ფულის გადატანის დროს, ქურდაბა მისდა. აქრას მავიკ მტანისას ტყუილს ნაკრება აღმოჩნდა...

ლონდონი. მასტის საშეზადგო-მა სესია გახსნა. რ უ ს მ ი ი . ოღესა. საშეზადგო-მა სესია გახსნა...

ბერლინი. სესიის ამხანაგობა გაძარცვეს. 6000 მანეთზე შეტი გაიტაცეს...

ბერლინი. სესიის ამხანაგობა გაძარცვეს. 6000 მანეთზე შეტი გაიტაცეს...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

ლო იყო; მისი მხოლოდ გრძობა, პირადად განცდა შეიძლება...

ერთი წამით თვარტარ სამარისებური სიწყურადანებასა ზოგადობა შეკრათა, თითქო მის ძარღვებში კლემტრონის ძალამ გაიბრინა...

წარმოადგენს დიდადი საზოგადოება დაესწრო, რომელიც დიდად ნასიამოვნები და კმაყოფილი დაბრუნდა შინ...

მეტად სასურველია, რომ ეს ჩინებული წარმოადგენა კიდევ განმეორებო, როგორც ჩვეულებრივ ფასებით, ისე დაკლებულით, სახალხოთ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

იბალისა და თსაულის თე

დაქრიალი. მოკლულია და დაქრიალი რამდენიმე ინგლისის ქვეშევრდომი ებრაელი. ზარალი 4000 კაცს უდრის. სტამბოლი. ოტომანის საავენტრალიყება, ოსმალეთი ზოგიერთ სახელმწიფოს პასუხს უმზადებს და შერიგების პირობებს დაფერხლებით განმარტავს...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

დაეკუთვნა. 11 ოქტომბერი. მარხიზა. საღმისი 50 სომეხი ფული მოვიდა. სცდილობენ ქალაქის მიდამო კარაბელები აიღონ...

ეს ყველაფერი ვიცი და წარმოიდგენთ ახლა, რა ინტერესით შევუბრუნებდი სტუმარს...

ნაწილის სწავლებას ადგილი აღარ რჩება და ცხელი, თავის თავად გაწვდილობა. თქვენ არ ეთანხმებით მტრულად პატივცემულ ი. გოგებაშვილის თარგმანი სწავლებას და დიდი მომხრე ხართ რუსულის სწავლების და გარდაცემის რუსულისავე ერის შემწობით. სწორეთ ამ გზითვე ისწავლება, სამწუხაროთ, დღეს ჩვენს სკოლებში, მაგრამ, რომ დაესწროთ და ინახულოთ თუ რა ტანჯვა-ვიტება განიცდის სოფლის სკოლის მოწაფე, როდესაც მასწავლებელი რუსული ერის შემწობით ასწავლის (განსაკუთრებით მეოთხე განყოფილებაში) და რწმუნდება, რომ მანებლობის მეტი ამ წესით სწავლებას არავითარი ნაყოფი არ მოაქვს. ბ. ი. გოგებაშვილი არა თუ შემცდარი არაა ამ საქმეში, არამედ ნამდვილ პედაგოგიურ კეთილშინდობას პლადადებს, რასაც პედაგოგიური მცნების გარდა, მხოლოდ მოსწავლეთა ბიძა-მამისადმი სსსოფლო სკოლებში ხანგრძლივ გამოცდილება და დაკვირვებანიც პატივისცემით რჩება.

კვალ-გოგებაშვილი
საუკრადლოდ
გასულს წელს სოფ. კვედა-აქეთში (გურია) აკეთის საბოლოო ჩინოვნიკის სამდგელოების თაოსნობით და სათანადო მთავრობის ნებართვით დაარსდა **საოლქო წიგნთ-საცავი**, რომელსაც უფრო სპეციალური დაწინაურება აქვს. წიგნთ-საცავში, რასაკვირველია, სახალხო წიგნებიც იქნება, მაგრამ ამასთან ერთად ისეთებიც, რომლებიც დააკმაყოფილებდა სოფლის სამდგელოებისა და მასწავლებლების მოთხოვნილებას და ხელს შეუწყობენ მათს თვითგანვითარებას. სოფლის მდგელოებსაც და მასწავლებლებსაც უბირ ხალხთანა აქვთ საქმე. ერთნიცა და მეორენიც სოფლის ცხოვრების ავ-კარგის მოწყვეტი არიან. სოფლის ცხოვრება ერთის მხრივ და მათი სამსახური მეორის მხრივ მრავალნაირ საქონისა და მოთხოვნილებებს უყენებს მათ, და ესენიც, როგორც სამსახურით, ისე ზნეობრივადც მოვალენი არიან პასუხი გასცენ. სხვა რომ არა იყოს რა, მათი სამსახურისა და მოვალეობის ცოტად თუ ბევრად პირნათლად ასრულება მოითხოვს მათგან ფართე განვითარებას, თანამედროვე ცხოვრების მიმართულებისა და მოთხოვნილების ცოდნას, და მათი პრაფესიის სავეტილი გათვალისწინებულსწავლის. ამისათვის კი სასწავლო-ბლიდან გამოტანილი ცოდნა არა კმარა. ეს უკანასკნელი თვითგანვითარებით უნდა შევისონ, რომისც ხსენებული წიგნთ-საცავი მათ დიდ სამსახურს გაუწევს.

საქმე ის არის, რომ ასეთი წიგნთ-საცავის მოწყობა, რომელსაც მიზნად აქვს ემსახუროს, როგორც მდამო ხალხის, ისე სოფლის ინტელიგენციის მოთხოვნილებას, დიდ ხარჯს ითხოვს. მისი დაფარვა მარტო დამაარსებელთ არ შეუძლიან, რაც უნდა მოწადინებული იყვნენ. ამ საქმეში საჭიროა საზოგადო-სამსახური გულშემატკივართა დახმარება, რასაც უმირჩილესად ითხოვს წიგნთ-საცავის გამგეობა.

დღემდე მივიღეთ შემოწირულება შემდგ პირთაგან: წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობისაგან 26 მ. წიგნებლ, მასწავლებლები მარამ თვალაძისგან 5 მ., აბ. ჯიბუტისგან 5 მ. ნიკ. ჩხატაიშვილი 5 მ. ოლგა დოლიძე 2 მ., ის. ლომიძე 3 მ., შალ. ლომთაიძე 2 მ. მ. ჩხაიძე 2 მ., ი. კალინდარიშვილი, 2 მ., სიმ. რამიშვილი 2 მ., ოლ. კილაძე 3 მ., ლ. ცხაძე 2 მ. მარტ. კილაძე 2 მ., კ. კუპიშვილი 1 მ., არტ. კოპალე-შვილი 1 მ. და აკ. ორიგაძე 1 მ., რისთვისაც გამგეობა უღრმეს მადლობას უცხადებთ მათ.

შემოწირულება მიიღება შემდეგი ადრესით: „Ланчухты, благ. свшшен. Диомиу Чхавце. для окружной пер. библиотеки“. წიგნთ-საცავის გამგეობის წევრი ბლ. მდ.

წიგნთ-საცავი
სოფ. კვედა-აქეთში (გურია) აკეთის საბოლოო ჩინოვნიკის სამდგელოების თაოსნობით და სათანადო მთავრობის ნებართვით დაარსდა საოლქო წიგნთ-საცავი, რომელსაც უფრო სპეციალური დაწინაურება აქვს.

წიგნთ-საცავში, რასაკვირველია, სახალხო წიგნებიც იქნება, მაგრამ ამასთან ერთად ისეთებიც, რომლებიც დააკმაყოფილებდა სოფლის სამდგელოებისა და მასწავლებლების მოთხოვნილებას და ხელს შეუწყობენ მათს თვითგანვითარებას.

საქმე ის არის, რომ ასეთი წიგნთ-საცავის მოწყობა, რომელსაც მიზნად აქვს ემსახუროს, როგორც მდამო ხალხის, ისე სოფლის ინტელიგენციის მოთხოვნილებას, დიდ ხარჯს ითხოვს.

დღემდე მივიღეთ შემოწირულება შემდგ პირთაგან: წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობისაგან 26 მ. წიგნებლ, მასწავლებლები მარამ თვალაძისგან 5 მ., აბ. ჯიბუტისგან 5 მ. ნიკ. ჩხატაიშვილი 5 მ. ოლგა დოლიძე 2 მ., ის. ლომიძე 3 მ., შალ. ლომთაიძე 2 მ. მ. ჩხაიძე 2 მ., ი. კალინდარიშვილი, 2 მ., სიმ. რამიშვილი 2 მ., ოლ. კილაძე 3 მ., ლ. ცხაძე 2 მ. მარტ. კილაძე 2 მ., კ. კუპიშვილი 1 მ., არტ. კოპალე-შვილი 1 მ. და აკ. ორიგაძე 1 მ., რისთვისაც გამგეობა უღრმეს მადლობას უცხადებთ მათ.

შემოწირულება მიიღება შემდეგი ადრესით: „Ланчухты, благ. свшшен. Диомиу Чхавце. для окружной пер. библиотеки“. წიგნთ-საცავის გამგეობის წევრი ბლ. მდ.

წიგნთ-საცავი
სოფ. კვედა-აქეთში (გურია) აკეთის საბოლოო ჩინოვნიკის სამდგელოების თაოსნობით და სათანადო მთავრობის ნებართვით დაარსდა საოლქო წიგნთ-საცავი, რომელსაც უფრო სპეციალური დაწინაურება აქვს.

წიგნთ-საცავში, რასაკვირველია, სახალხო წიგნებიც იქნება, მაგრამ ამასთან ერთად ისეთებიც, რომლებიც დააკმაყოფილებდა სოფლის სამდგელოებისა და მასწავლებლების მოთხოვნილებას და ხელს შეუწყობენ მათს თვითგანვითარებას.

საქმე ის არის, რომ ასეთი წიგნთ-საცავის მოწყობა, რომელსაც მიზნად აქვს ემსახუროს, როგორც მდამო ხალხის, ისე სოფლის ინტელიგენციის მოთხოვნილებას, დიდ ხარჯს ითხოვს.

დღემდე მივიღეთ შემოწირულება შემდგ პირთაგან: წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობისაგან 26 მ. წიგნებლ, მასწავლებლები მარამ თვალაძისგან 5 მ., აბ. ჯიბუტისგან 5 მ. ნიკ. ჩხატაიშვილი 5 მ. ოლგა დოლიძე 2 მ., ის. ლომიძე 3 მ., შალ. ლომთაიძე 2 მ. მ. ჩხაიძე 2 მ., ი. კალინდარიშვილი, 2 მ., სიმ. რამიშვილი 2 მ., ოლ. კილაძე 3 მ., ლ. ცხაძე 2 მ. მარტ. კილაძე 2 მ., კ. კუპიშვილი 1 მ., არტ. კოპალე-შვილი 1 მ. და აკ. ორიგაძე 1 მ., რისთვისაც გამგეობა უღრმეს მადლობას უცხადებთ მათ.

შემოწირულება მიიღება შემდეგი ადრესით: „Ланчухты, благ. свшшен. Диомиу Чхавце. для окружной пер. библиотеки“. წიგნთ-საცავის გამგეობის წევრი ბლ. მდ.

წიგნთ-საცავში, რასაკვირველია, სახალხო წიგნებიც იქნება, მაგრამ ამასთან ერთად ისეთებიც, რომლებიც დააკმაყოფილებდა სოფლის სამდგელოებისა და მასწავლებლების მოთხოვნილებას და ხელს შეუწყობენ მათს თვითგანვითარებას.

საქმე ის არის, რომ ასეთი წიგნთ-საცავის მოწყობა, რომელსაც მიზნად აქვს ემსახუროს, როგორც მდამო ხალხის, ისე სოფლის ინტელიგენციის მოთხოვნილებას, დიდ ხარჯს ითხოვს.

დღემდე მივიღეთ შემოწირულება შემდგ პირთაგან: წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობისაგან 26 მ. წიგნებლ, მასწავლებლები მარამ თვალაძისგან 5 მ., აბ. ჯიბუტისგან 5 მ. ნიკ. ჩხატაიშვილი 5 მ. ოლგა დოლიძე 2 მ., ის. ლომიძე 3 მ., შალ. ლომთაიძე 2 მ. მ. ჩხაიძე 2 მ., ი. კალინდარიშვილი, 2 მ., სიმ. რამიშვილი 2 მ., ოლ. კილაძე 3 მ., ლ. ცხაძე 2 მ. მარტ. კილაძე 2 მ., კ. კუპიშვილი 1 მ., არტ. კოპალე-შვილი 1 მ. და აკ. ორიგაძე 1 მ., რისთვისაც გამგეობა უღრმეს მადლობას უცხადებთ მათ.

შემოწირულება მიიღება შემდეგი ადრესით: „Ланчухты, благ. свшшен. Диомиу Чхавце. для окружной пер. библиотеки“. წიგნთ-საცავის გამგეობის წევრი ბლ. მდ.

წიგნთ-საცავში, რასაკვირველია, სახალხო წიგნებიც იქნება, მაგრამ ამასთან ერთად ისეთებიც, რომლებიც დააკმაყოფილებდა სოფლის სამდგელოებისა და მასწავლებლების მოთხოვნილებას და ხელს შეუწყობენ მათს თვითგანვითარებას.

საქმე ის არის, რომ ასეთი წიგნთ-საცავის მოწყობა, რომელსაც მიზნად აქვს ემსახუროს, როგორც მდამო ხალხის, ისე სოფლის ინტელიგენციის მოთხოვნილებას, დიდ ხარჯს ითხოვს.

დღემდე მივიღეთ შემოწირულება შემდგ პირთაგან: წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობისაგან 26 მ. წიგნებლ, მასწავლებლები მარამ თვალაძისგან 5 მ., აბ. ჯიბუტისგან 5 მ. ნიკ. ჩხატაიშვილი 5 მ. ოლგა დოლიძე 2 მ., ის. ლომიძე 3 მ., შალ. ლომთაიძე 2 მ. მ. ჩხაიძე 2 მ., ი. კალინდარიშვილი, 2 მ., სიმ. რამიშვილი 2 მ., ოლ. კილაძე 3 მ., ლ. ცხაძე 2 მ. მარტ. კილაძე 2 მ., კ. კუპიშვილი 1 მ., არტ. კოპალე-შვილი 1 მ. და აკ. ორიგაძე 1 მ., რისთვისაც გამგეობა უღრმეს მადლობას უცხადებთ მათ.

გაგონილ და იყილება
თხზულება:
არჩილ ჯორჯაძისა: წ. I. აგრეთვე პრინციპის გარემოცა. ფ. 75 გ.
წ. II. ჩვენი საზოგადოებრივობა. . . . . ფ. 80 გ.
წ. III. „ნახევარი“ . . . . . ფ. 65 გ.
B & O-ისა: აგრეთვე და აღმოსავლეთი. . . . . ფ. 1 მ. 20 გ.
მ. ჯიბუტისა: „სამეგრელო მთავრობის ღვედანი, იტ. დრამა ფ. 40 გ.
წ. შიშაქაშვილისა: „მეგრელობა“, 4 მოქმ. დრამა. . . . . ფ. 30 გ.

ყველა ამ წიგნების შეძენა შეიძლება სხვადასხვა სახის წიგნის მაღაზიაში, ტფილისში და ქუთაისში კვიციანიძისა და მთავრობის წიგნის მაღაზიაში.

„სოციალიზმი“ ახალი გამოცემა.
დაიბეჭდა და გამოვიდა გასასყიდოდ 3 ე-6 წიგნი
„ღრამები და კოგელები“
შედგენილია გ. აბაშიძის მიერ.
წიგნი მოთავსებულია შემდეგი პიესებით:
1. „მსხვერპლი“, დრამა 3 მოქმ. ი. ველოშვილისა.
2. „არჩილ მონასტერი“, ფარსი 3 მოქმ. გადმოკ. გ. გუნიასი და თ. სახოკაისი.
3. „გაბაშვილის მხარე“, კომედ. 1 მოქმ. გ. აბაშიძისა.
4. „პარტიული ბიჭი“, კომედ. 2 მოქმ. თარგმანი მ. ჯორჯაძისა.
5. „რეპეტიცი“, ხუმ. 1 მოქმ. აკაკი წერეთლისა.
6. „დღე როსს ვიზაში“, ვოდე. 1 მოქმ. თარგ. ი. ველოშვილისა.
7. „ცელქები“, ხუმ. ვოდე. 1 მოქმედი. თარგ. ვერსინე ნიკოლაძე-კვიციანიძისა.
წიგნი დაბეჭდილია კარგ ქაღალდზე, შეიცავს 562 გვერდს და ღირს 1 მან. 40 კაპ. მსხვერპლ უკანაში გაკეთებული კი 1 მ. 90 კაპ. გაზაფხით. წიგნი იყიდება საქართველოს ყველა წიგნის მაღაზიაში. მსურველთაგან განსაკუთრებით ფას-დადებითაა გასაყიდებელი წიგნის გამოყენება, მან უნდა მიმართოს შემდეგის ადრესით: **Тифлис, типография „Соранъ“.** (8.1525.8)

ტფილის ქალაქის გამგეობა
საყოველთაოდ აცხადებს, რომ 15 ოქტომბერს, ნაშუადღევს 5 საათზე, ქალაქის საკრებულოში **იჭარით გაიხიება** მე-9-ე სან. უბანში კუკიის ხიდის ზემოდ მდებარე მტკვრის **სანაპირო ალბილი.**

პირობების გაგება შეიძლება ქალაქის გამგეობის საიჯარო განყოფილებაში ყოველ დღე კვირა-უკუის გარდა, დღის 10 საათ. ნაშუადღევს 2 საათამდე.
სამაშრალეო კაბინები
ქვიშა-ს. ფონ-იჩხაშვილის (ელისაბედის ქ., № 17, ცერკოვნი მისამართის პირდაპირ).
ხვედიალბიტი-ქვიშა (ხიზინისა), ხა მარდგ მუშტისა, მიღისა, თორგმლებსა და ხაქმებლ ორგანოთა (ფლენობა, ნერვული ხიზხიტი, მუკუნების შედგო). ათამანგისა და მის შედგობა.
(ტფილის „მ. მ. მ.“-ის ხმარებით და მერლინის კლინიკათა სხვა საშუალებებით), ვენერული ავადმყოფობათა (ხუხუხარებისა და მილის დაგონრებების წამლები), კანის ხვედობათა წამლები გლექტრონი და აბურავითა.
ავადმყოფთა მიდგმა დღის 9-12 საათამდე და ხალამბ 5-8 ნახ. საათამდე. ქალთათვის ნაშუადღევს 2-3 საათამდე. (25.1505.21)

25 000-30 000 მან.
წმინდა მოგებებს იძლევა წელიწადში ერთად-ერთი თვალსაჩინო და ფართოდ დაყენებული საუკურო წარმოება კავკასიაში, რომელსაც **ამხანაში სკირტება**, 8-5000 მანეთის თანხით, წარმოება გასაგრესიონალად.
მისამართი: Меховой туникъ N 7, დილის 9-1 საათამდე და ნაშუადღევს 2-3 საათამდე, ხიდის ტამრის მარბლბლად. (8-872-1)

გასწავლებელი კალი
კრ-კრებისა, ხელნაქებისა და ქარგვის გაგებით მძღვებ: აგრეთვე იკვთის რეკორდ იან-ფაზიან ისე მდიდრულ და ლაზათთან ტრანსპორტის გერგა, -ხელ-ფასად დეველებს: კაბებზე-4-6 მან. ზალათზე-1 მ.-4 მ. 50 კ.
მისამართი: მინგვიფების ქუჩა N 8 (თუ-მარბის ქუჩის გახვრთვით). (1-874-1)

გამოცემული გასწავლებელი
ჩვეულებრივად წელსაც გაავრცელებს მეკალინგობას მოსწავლე ქალ-ფაქებთან. ამზადებს ყველა საშუალო და დაბალ სასწავლებლისთვის **პირნებობა**: სასულიერო ხეინარისთვის, გიმნაზიისთვის, რეალურ, სავაჭრო და სასწავლებლისთვის, სატექნიკო, საფარსლო, სამოქალაქო და სასულიერო სასწავლებლისთვის. აგრეთვე სახეობი ინსტიტუტისათვის, ამზადებს ერთ და ორ კლასთან **მასწავლებლობის მანაბსზე**. ყველა კლასის **მანაბსზე**. დეველებს ანბანის უკონდარ ქალ. ვეველებსაც. მეკალინგობა ჩვეულებრივად იქნება სამ ალგას: 1) ვორონცოვის ძეგლის მახლობლად, 2) ვერაზე, 3) ვევალი. მონაწილეობას მიიღებენ მასწავლებლები უკონდინი სხვა და სხვა ერებისა და სანგებისა. მეკალინგობა დაიწყება დილის 8 საათზე და გაგრძელდება ხალამბს 8 საათამდე. მსურველ მოწაფეებს არა უფროს 15 წლისა, მიიღებენ სრულ ხარჯებდაც. **მანაბსზე**. მოლაპარაკება მასწავლებლებთან შეიძლება ყოველ-დღე, სანამ შევიწინაიღებ ადრინდელი რიცხვი მოწაფეებისა. სიმონოვის ქუჩა, № 28, კვეთს საბურთალოს. შესასვლელი მთავარ-კარბიდან, ქვემო ხარ, და ვორონცოვის ძეგლის მახლობლად. (თ.-1084-50)

ГАЛОШИ ТРЕУГОЛЬНИКЪ
40-1465-14

სალიანის თიხით გრავალ და მოვაჭრათ
მ. კავალოვაის
● მ ა ლ ა შ ი ა ●
კუშინის ქ., საკუთარი სახლი, № 9, ტელეფონი № 712,
◆ **ახალ-ახალი** ◆
ოსებრინა (უთხა) სეპრიუბა (გარანა)
— **და ო რ ა შ უ ლ ი** —
ყოველ დღე ცხელი **ღღები**.
საუკეთესო პიხუნის **ხიზილა** გირავნა 1 მ. 40 კ.
ახალი კეტოვი **ხიზილა**
აგრეთვე მივიღეთ საუკეთესო ღირებების **სალიანის** სა-
მეფო, დუნისა, რიგია და ქერჩისა.
(8-105-1)

ქონებრივი მდგომარეობა
კითხურის შვი კვის მრეწველთა საურთიერთო ნდობის საზოგადოებისა.
1 ოქტომბერს 1911 წელს. (გმარტებს) ზსსსეო.

1. კასა, ნალი ფული	8284	84	1. თანხა, რაცა შესდგება 10 პროცენტ. შემ. სასწ. ფულით 213 წევრთა მიერ, მიცემულ ვალდებ. რაოდ. სახ. წინაშე	18140	—
2. სახელდებელი ანგარიში:			2. დანბარ. საწევრო ფული, თანხა-რად 88 12 და 14 წეს. საზოგ.	361	24
ა) სახელმწ. ბანკში და საზო-ნაში	180,—		3. თანხა:		
ბ) ქუთ. განყ. ახ. დ. კ. ბანკ.	6*0, 52		ა) სათადარიგო	5464,07	
8. სარგებლ. ქალაღ.			ბ) ამორტიზაც.	1791,70	
ა) სათადარიგო თანხ. ანგარ. მ.	1254,18	1254	გ) პროც. წას. თამასუქების უზ-რფ. საყ. შემდგ 1906-10 წ. მიღებულან	5454,40	12710 17
ბ) საზოგადოების ანგარ.	—		4. შემოტ. ფული:		
4. განაღდება თამასუქების არა ნა-კლებ ორის ხელის მოწერით	45282	21	ა) სახელდ. ანგ.	55366,83	
5. განაღდება სარგ. ქალაღ. კუ-პონები და ადგ. უზრუნვ. ყოფ.	54952	81	ბ) ვალით	40179,94	
შედეგ. ადგ.			გ) უფლოთ	400,—	95946 77
6. პროტ. წასული თამასუქ. (უზ-რუნ-ყოფ. თანხა იხ. გ. 3ას.)	5454	40	5. განაღდ. თამას. საზოგად. მიერ:		
ა) სარგ. ქალაღლები უზრუნ-ყოფილ სარგ.			ა) სახელ. ბანკის განყოფ. მან.	11000,—	
ბ) სარგ. ქალაღლები არა უზ-რუნ-ყოფ. მთავ. მიერ	8890,—		გ) სხვა და სხვა საზოგ. ბანკები	20215,—	81215 —
გ) შეკ-კავებ	11385,48		6. საგანგებო სახ. ანგარ. უზრ-ყოფ.		
დ) საპონლებლ	872,60	122917	ა) სარგებლ. ქალაღ. მან.	899,03	
8. კორესპონდენტ.			ბ) შვიის ქვის	39620,71	40519 74
ა) იმთ ანგარ.	3007,75		7. ხესხი ზღებ. სახ. მიერ შვიი ქვის გირავნობით		
ბ) საზოგ. ანგარ.	1116,50	4124 25	8. კორესპონდენტ:		
9. გერბ. ქალაღ. და თამ.	2590	57	ა) იმთის ანგარ. (Loro)	3092,92	
10. მოწყობა-გამართვა საზოგად.	3808	51	ბ) საზოგ. ანგარ. (Nostro)	11065,46	14158 38
11. ხარჯი დასაბარ.	207	61	9. განაღდებ. შემოტ. ფული		
12. ხარალი 1906 წ.	5366	61	10. გარდამავ. თანხა	4283	35
13. მიმდინარე ხარჯი	7364	05	11. სარგებელი მიუღებელი ფულის შემოტანელთა	593	58
14. მიცემული სარგებ. და კომისია.			12. ნაწი პრაქ. სახელ. გარ.	94	60
			13. წმინდა მოგება 1910 წლისა		
ზალანსი	268526	91	14. შემოსული სარგებელი	1377#	75
			ზალანსი.	268526	91

თავმჯდომარე გამგეობისა თავ. ი. გ. აბაშიძე. (2-1288-2)
ბუხმალტერი სოფ. ტარუშვილი. (2-1288-2)
ლიტერატორები: (თ. გ. ჯაფელი. ა. ზ. ვალუსტოვი.)